

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Iustitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1627

VII. Vtrum Summi Pontificis auctoritas sit etiam infallibilis in decretis
morum, ac speciatim in approbatione Religionum & Canonizatione
Sanctorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

275 De qua re optime Augustinus lib. 2. contra Petilianum cap. 51. *Si omnes; inquit, per totum orbem tales essent, quales vanissime criminari, Cathedra tibi quid fecit Ecclesia Romana, in qua Petrus sedet, & in qua hodie Anastasius sedet: vel Ecclesia Hierosolymitana, in qua Iacobus sedet, & in qua hodie Ioannes sedet; quibus nos in Catholica unitate connectimur, & a quibus vos nefario furore separastis? Quare appellas Cathedram pestilentia Cathedram Apostolicam? Si propter homines, quos putas legem loqui & non facere; nunquid Dominus IESVS CHRISTVS propter Phariseos, de quibus ait, Dicunt enim, & non faciunt, Cathedra, in qua sedebant vltimam fecit iniuriam? Aut enim; Cathedram Moysi sedent, qua dicunt facite, qua autem faciunt, facere nolite: dicunt enim, & non faciunt. Hæc si cogitaretis, non propter homines, quos infamatis, blasphemaretis Cathedram Apostolicam, cui non communicatis. Sed quid est aliud nefarie dicere; & tamen non posse nisi maledicere? Ita Sanctus Augustinus; qui etiam lib. 4. de doctrina Christiana de Scribis & Phariseis ait: Illa Cathedra, non eorum, sed Moysi, coegbat eos bona dicere, etiam non bona facientes.*

276 Ex his vero quæ hoc dubio, & supra dub. 4. docuimus, colligitur, merito ac piè credendum esse, Romanam Ecclesiam, etiam vt particularis Ecclesia est, non posse errare in fide, nec adeo totam deficere, vt docet etiam Bellarminus lib. 4. de Pontif. cap. 4. Cum enim vt diximus dub. 4. primatus Petri inreduino immobiliter sit, annexus, Cathedræ Romanæ; hæcque simul in definiendo absolute infallibilis sit, ex dictis hoc dubio, plane efficitur, Ecclesiam Romanam indefectibilem esse, non solum sub conditione,posito quod ibi maneat Petri Primatus, sed etiam absolute: tamen res hæc non sit ex fide certa, vt omnes agnoscunt & fatetur Bellarminus loco citato.

DVBIVM VII.

Vtrum Summi Pontificis auctoritas sit etiam infallibilis in decretis morum; ac speciatim in approbatione Religionum, & Canonizatione Sanctorum.

Ad S. Thomæ 2. 2. q. 1. a. 10.

277 Docuimus dubio præcedenti, Summi Pontificis auctoritatem esse quidem infallibilem in dubijs fidei quæstionibus definiendis, at vero superest difficultas, an pariter etiam sit infallibilis in decretis morum; ac speciatim in approbatione Religionum, ac Canonizatione Sanctorum; de quibus sigillatim hoc dubio agendum est.

Primo igitur queritur, an, & qua ratione, Summi Pontificis auctoritas sit infallibilis in decretis morum. Ratio dubitandi est; quia ex vna parte, Pontifex in ijs rebus constituendis, videtur tantum versari circa quæstiones facti

particularis, an expediat hic & nunc, hoc vel illud agere; & similiter quantum ad religionum approbationem, & Sanctorum canonizationem; an hæc Religio opportuna sit præfenti Ecclesiæ statui; an hic vel ille sancte vixerit, &c. quarum quæstionum decisio ab humanis testimonijs pendet, in cuius generis rebus eum errare posse, supra diximus. Ex altera vero parte, videntur eiusmodi materiæ concernere publicum cultum, ac religionem totius Ecclesiæ.

In hac re supponendum est, circa doctrinam morum, Pontificem etiam vt Pontificem tripliciter habere se posse; primo formaliter docendo & tradendo morum doctrinam, eamque auctoritate Pontificia definiendo, v.g. vltimam esse illicitam, licitum & sanctum esse cultum Sanctorum, & sacrarum Reliquiarum ac Imaginum, communionem sub vna specie laicis esse licitam, &c. Et in his, ex omnium sententia, non magis errare potest Pontifex; quam in cæteris decretis seu definitionibus fidei; cum ea ipsa decreta sint vera decreta fidei; licet in materia practica. Secundo docendo dumtaxat per modum exempli, seu in actu exercito, particulari nimirum aliquo aut priuato facto, seu dispositione circa eiusmodi materiam; v.g. dispensando in matrimonio, in solemnibus voto, &c. & hac quidem ratione constat itidem, ex omnium sententia, Pontificem absolute loquendo, errare posse; cum in his nullatenatur definitio ad vniuersam Ecclesiam pertinens. Exemplum est in veteri testamento factum Vriæ Sacerdotis, qui ex præcepto Achaz, contra mandatum Domini, nouum altare erexit in templo Domini 4. Reg. 16. Tertio, nec formaliter definiendo, nec etiam in actu dumtaxat exercito & particulari facto docendo; sed Pontificia auctoritate, præcipiendo aliquid in materia morum toti Ecclesiæ; & de hoc in præfenti proprie est quæstio.

Ad quam breuiter responderetur, in eiusmodi præceptis duo considerari posse; primo ipsam substantiam seu materiam præcepti secundum se, vt nempe illicitum non sit quod præcipitur, neque ad salutem necessarium, quod prohibetur. Et in hac re, ex omnium Catholicorum sententia, errare non magis potest Pontifex, quam si eam formaliter definiret. Teneatur enim non minus tota Ecclesia talibus præceptis se conformare, saltem cum de iniquitate præcepti aperte non constat, quam si aliquid proprie definiret. Sicut ergo propter infallibilitatem Ecclesiæ in credendo, fieri non potest, vt Pontifex aliquid in re dubia definiat falsum, ita etiam propter Sanctitatem eiusdem Ecclesiæ, fieri non potest, vt Pontifex toti Ecclesiæ præcipiat aliquid mali, vel prohibeat, aliquid ad salutem necessarium; præsertim quando etiam Ecclesia potissimum Sancta dicitur à professione, quia profitetur sanctam legem seu Religionem, quæ nihil docet falsi, nihil præcipit mali.

Denique

Denique fieri vix potest, vt talis error in tota Ecclesia contingat, quin simul etiam coniunctus sit error in fide; quandoquidem mandata Pontificis & Ecclesiæ, velut Dei mandata accipienda & habenda sunt, saltem quamdiu non constat aliquid præcipi, quod diuinis mandatis aduersetur, vt optime etiam tradit Bernardus lib. de lege & dispensat. vbi vniuersim de præceptis Superiorum loquens ait: *Quamobrem quicquid vice DEI præcipit homo; quod non sit tamen certum displicere DEO, haud secus omnino accipiendum est, quam si præciperet DEVS. Quid enim interest, vtrum per se, an per suos Ministros siue homines, siue Angelos hominibus innotescat suum placitum Deus? sed homines, inquit, facile falli in DEI voluntate de rebus dubijs percipienda, & in præcipienda fallere possunt. Sed enim quid hoc refert tuâ, qui confisus non es: præsertim cum teneas de scripturis (Malachia 2.) quia labia sacerdotis custodiunt scientiam, & legem ex ore eius requirunt, quia Angelus Domini exercituum est? Requiritur dixerim legem; non quam vel authentica vlla scriptura tradiderit, vel ratio manifesta probauerit; de huiusmodi quippe nec Præceptor expectandus, nec prohibitor auscultandus est. Sed quod ita latere aut obscurum esse cognoscitur, vt in dubium venire possit, vtrumnam DEVS sic, aut aliter forte velit, si non de labijs custodientibus scientiam, & ex ore Angeli Domini exercituum certum reddatur. A quo denique diuina potius consilia requiruntur, quam ab illo, cui credita est dispensatio mysterium DEI? Ipsum proinde, quem pro DEO habemus, tanquam Deum, in his, quæ aperte non sunt contra DEVM, audire debemus. Ita Bernardus.*

Quocirca etiam Antoninus 3. part. tit. 12. capit. 8. §. 2. hoc sensu ait, Pontificem in præcipiendo errare non posse, esse de fide. licet Canus lib. 5. locorum c. 5. non putet simpliciter esse de fide, sed parum distare; ita vt contrarium sit erroneum.

Imo etiam pie credi potest, Spiritum Sanctum nunquam permissurum, vt Pontifex etiam in priuatis Ecclesijs aliquid approbet, quod malum est, vel prohibeat quod ad salutem necessarium. Licet enim Ecclesia tota se non teneatur conformare, tali præcepto seu decreto; sumi tamen hinc solet, quasi certum argumentum, ad probandû, id in quacunque Ecclesia licitum esse. Accedit, quod alioqui vix euitari potest, quin concedendum sit, fieri posse, vt Ecclesiæ singulæ, suum quæque errorem proprium in moribus habeant: quod tamen valde est incommo- dum & absurdum.

Secundo considerari possunt in eiusmodi præceptis circumstantiæ, non rei præcepte, sed ipsius præcepti, videlicet tempus, modus, quo præceptum fertur. &c. Et in his indefinite loquendo, communiter omnes fatentur, Pontificem aliquando per imprudentiam errare posse, non comodo videlicet tempore & modo rem alioqui per se bonam præcipiendo, aut nimis multis legibus, & excommunicationibus, ac censuris Ecclesiam onerando, vt in specie notauit etiam Bañes hic q. 1. a. 10. dub. 8. post conclus. Quamquam

in particulari, & vbi res dubia est, non est ouium Pastorẽ iudicare, sed simpliciter obtemperare. De qua re plura Castro l. 5. de iusta hæreticorum punitione cap. 6. & Bellarminus lib. 4. de Pontifice cap. 5.

Secundo quæritur, an Summi Pontificis auctoritas sit etiam infallibilis in approbatione Religionum. Et Canus quidem lib. 5. locorum cap. 5. simpliciter & sine distinctione affirmat, Pontificem in ijs approbandis errare posse. Sed hæc sententia nisi commode explicetur, merito fidei ac pietati non satis consona censetur. E Contrario Gregorius de Valentia q. 1. pun. 7 §. 4. vniuersim pronuntiat, Pontificem in hac re errare non posse.

Verum distinguendum est hoc loco inter illud Pontificis iudicium quasi speculatiuum, quo publica auctoritate decernit atq; definit, hanc vel illam Religionem, quoad suum proprium institutum & regulam, esse Sanctam, diuinæque legi & Euangelicis institutis conformem, adeoque ex se ad perfectionem obtinendam vtilem; & inter aliud iudicium vel practicum, quantumuis cum priori ordinarie re ipsa coniunctum, quo permittit, statuit, vel imperat, eandem Religionem hic & nunc in Ecclesia admittendam esse.

Primum illud iudicium omnino existimandum est infallibile, vt ex communi docent Aragonius hic quæst. 1. art. 10. de Pontifice, Bannes ibidem dub. 8. qui oppositum non dubitat hæreticum dicere, & Gregorius de Valentia q. 1. pun. 7 §. 4. qui censet, hanc veritatem eodem certitudinis gradu constare, quo sequentem de Canonizatione Sanctorum.

Probatur, non solû quia in Concilio Constantensi sess. 8. damnantur Wicleffus & Huss, qui instituta Religionum à diabolo introducta esse dicebant; sed etiam quia in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. Canone 13. bonæ & piæ iudicantur Religionem omnes, Apostolicæ Sedis auctoritate confirmatæ. Et in Concilio Tridentino sess. 25. Can. 16. de Regularibus, *pium* vocatur institutum, quod Apostolica Sedes approbauit. Denique Pontifices in approbatione solent DEI Omnipotentis indignatione, & sæpe etiam anathema intentare ijs, qui ausu temerario tali approbationi contraire tentauerint. Ratio est. Quia alioqui cum Religio, hoc ipso quod approbatur, proponatur per modum medijs ad salutem oportuni toti Ecclesiæ, posset Ecclesia in ijs, quæ ad salutem pertinent, in grauem errorem incidere. Plura videri possunt apud S. Thomam, & Bonauerurâ, in Opusculis eõtra impugnantes Religionem.

Quoad alterum vero iudicium, licet forte aliquo prudentiæ defectu errare posset Pontifex, nimis multas Religionem, aut inconuenienti tempore aliquam approbando, quo videlicet, per accidens non ita comoda sit eius in Ecclesiam introductio, vt de legibus supra dictû, & insinuat cap. vlt. de religiosis domibus, & cap. 1. eodem tit. in 6. & post Canum docent quoq; Aragonius & Bannes loc. cit. siquid res hæc factû potest, quam ius concernit; & ad prudentiam spectat,

aduersus quam subinde peccari à Pontifice posse, nemo negat: id tamen in particulari non facile præsumendum, nec factum Pontificis temere iudicandum aut improbandum est, in quo etiam incautum se præstitit Canus loc. citat. quia vt dictum, oues non debent iudicare suum Pastorem, sed sequi.

286 Cæterum cum dictis non pugnat, quo minus aliqua Religiones, alioqui & ex se, & pro eo etiam tempore, quo approbata fuerant, Ecclesiæ vtilis, successu temporis, vel ob malitiam inhabitantium in ea, vel propter circumstantias temporum, & statum Ecclesiæ mutatum, inutiles fieri, ac proinde etiam abrogari possint. Quod enim legibus, id etiam Religionibus quoad hoc accidere potest, vt omnes fatentur: idque solum probant exempla, quæ Canus loc. cit. affert, quæuis forte non omnia sufficienti auctoritate ac fide nitantur.

287 Tertio quaeritur, an & qua ratione Pontificis auctoritas sit infallibilis in Canonizatione Sanctorum. De hac re sunt duæ Doctorum sententiæ. Prima negat, decreta Canonizationis esse simpliciter & absolute infallibilia; ita vt sit de fide eos qui à Pontifice canonizati sunt, vere Sanctos ac Beatos esse. Ita plane videtur sentire S. Thomas quodlib. 9. art. 16. vbi ait: *Canonizatio Sanctorum medium est inter duo, scilicet inter iudicium infallibile Papæ de rebus fidei, & iudicium fallibile eiusdem in causis civilibus & criminalibus. Quia tamen, inquit, honor, quem Sanctis exhibemus, quædam professio fidei est, qua Sanctorum gloriam credimus, pie credendum est, quod neque etiam in his iudicium Ecclesiæ errare possit.* Idem sentiunt Antoninus 3. part. tit. 12. cap. 8. Caietanus de Indulgentijs ad Iulium cap. 8. Et citatur etiam Luifius Turrianus 2. 2. disp. 16. dub. 3. vbi tamen solum dicit: *non esse hæreticum, asserere, Pontificem posse errare in canonizatione Sanctorum;* eamque dicit esse communem Theologorum, & Bannis. Addit tamen, saltem temerarium esse asserere, Pontificem posse errare in canonizatione Sanctorum.

288 Secunda sententia simpliciter affirmat, decretum illud Canonizationis esse infallibile; ita vt de fide sit, ac per fidem credendum, eos verè Sanctos ac Beatos esse, quos Romanus Pontifex canonizauit. Ita docet Bonauentura in opusc. contra Guilielmum, vbi ait; *ad infidelitatem spectare, de Sancti canonizati gloria dubitare.* Idem docent Canus lib. 5. locorum cap. vlt. Gregorius de Valentia hic quæst. 1. punct. 7. §. 41. Bellarminus lib. 1. de Sanctorum beatitudine cap. 9. Bannes hic art. 10. dub. 7. & Summistæ omnes V. Canonizatio. Nec dissentire videntur Waldensis tom. 2. de Sacramentalibus à cap. 122. Driedo lib. 4. de Ecclesiast. dogmatibus cap. 1. & Castro lib. 1. de iusta hæreticor punit. cap. 6. De hac re esto

ASSERTIO I. Sancti omnes, qui à Pontifice canonizantur, necessario ab omnibus reuerenter colendi, & pro Sanctis habendi sunt. Hæc assertio apud omnes Catholicos est extra controuersiam. Ratio est, quia hoc directe decernitur & præcipitur in decretis Canonizationis, vt videbimus: quibus proinde in re diuinæ legi aperte non

contraria, ab omnibus reuerenter obtemperandum est, iuxta dicta superius.

289 ASSERTIO II. Licet non sit aperte hæreticū dicere, Sanctorū canonizationē non esse prorsus infallibilem; est tamen id scandalosum, temerarium, & hæresin sapiens; præsertim si quis in particulari diceret, aliquem Sanctorum ab Ecclesia seu Summo Pontifice canonizatum, non esse in cælo. Ita ex mente Sancti Thomæ, & aliorum, quos citauimus, speciatim notarunt Gregorius de Valentia, Bannes, & Luifius locis citatis ex communi. Ratio præter dicenda assert. seq. est, quia opponere se iudicio ac decreto Pontificis in re tam graui, & ad communem totius Ecclesiæ Religionem ac cultum spectante, siue illud indubium reuocare, non potest non esse Summæ temeritatis, iuxta illud Augustini epist. 108. vbi ait: *si quid horum (quæ nimirum ad Religionem pertinent) tota per orbem frequentat Ecclesia, hoc quin ita faciendum sit disputare, insolentissima insaniam esse.*

290 ASSERTIO III. Sed & firmiter credendum Canonizationem Sanctorum à Pontifice factam, esse infallibilem; ita vt sit de fide, vere Sanctos ac Beatos esse eos, qui à Summo Pontifice canonizati sunt. Ita contra primam sententiam sentio cum auctoribus secundæ sententiæ. Probatum primo, ex auctoritate & sensu Ecclesiæ ac Pontificum. Nam in Concilio Constantiensi sess. 8. damnatur error Wicleffi 44. vbi sanctitatem Augustini, Benedicti, Bernardi in dubium vocat. Et in Bulla canonizationis Sancti Bonauenturæ ait Sixtus IV. *Confidentes, quod in hac Canonizatione non permitas nos DEVS errare.* Et infra: *Hunc Sanctum esse, fideliter firmiterq. teneri debere discernimus.*

Item Ioannes XXII. in Canonizatione Sancti Thomæ Aquinatis, post enumerata eius miracula, inquit: *Hæc sunt testimonia tua DEVS, quæ de hoc viro iusto nobis credibilia facta sunt nimis. Nam si testimonium hominum accipimus, testimonium Dei maius est, quo animam eius cælum possidere iam credimus.* Sixtus V. in canonizatione Sancti Didaci: *Publico nostro, & huius Sanctæ Sedis testimonio, quæ à Spiritu Sancto gubernatur, & regitur, B. Didaci Sanctitatem optimo iure declaratam esse, &c.* Et infra: *Nos ipsi de Spiritu Sancti singulari patrocinio, atque infallibili assistentia diximus.* Clemens VIII. in canonizatione S. Hyacinthi: *s. spiritum, quo Ecclesia afflata nunquam fallitur, multis cum precibus inuocato.*

291 Secundo probatur assertio ratione. I. Quia Pontificis definitio, in decretis morum vniuersam Ecclesiam concernentibus ferendis, est infallibilis, saltem quoad substantiam ipsius decreti; ita vt materia præscripta bonis moribus non aduerfetur, vt superius hoc dubio dictum: at vero eiusmodi decreta Canonizationis sunt, quædam definitiones ad mores vniuersæ Ecclesiæ spectantes; quibus scilicet definitur, hunc vel illum necessario ab vniuersa Ecclesia pro Sancto habendum & colendum esse: Ergo necesse est, ea decreta saltem quoad substantiam, infallibilia esse: ita vt materia

præscri-

præscripta bonis moribus non aduersetur: atqui aduersaretur, si canonizatus ille Sanctus reuera Sanctus & Beatus non esset; quia reuera perse contra bonos mores actus superstitiosus est, pro Sancto colere, qui Sanctus non est.

II. Impossibile est Ecclesiam vniuersam errare in ijs, quæ ad diuinum cultum & Religionem pertinent; cum sit *columna & firmamentum veritatis* 1. Timoth. 3. quam docet etiam Spiritus Sanctus *omnem veritatem*, Ioannis 16. Cum ergo vniuersa Ecclesia pro Sancto habeat & veneretur à Pontifice canonizatum; impossibile est, ut hoc iudicium sit falsum. Quod argumentum etiam procedit de alijs Sanctis præsentibus canonizandi more antiquioribus, quos vniuersa Ecclesia colit, vt de Augustino, Ambrosio, Hieronymo, Gregorio, & plerisque Martyribus. &c. III. Vi eiusmodi decreti canonizationis, obligant omnes fideles ad credendum fide diuina, talem esse Sanctum & Beatum; vt ex decretis Pontificum citatis colligitur: Ergo decretum illud est infallibile; alioqui enim posset totam Ecclesiam ad errorem obligare.

IV. Canonizatio differt à beatificatione, non solum quod hæc aliquando permittit cultum talis Sancti solum alicui parti Ecclesiæ, puta certæ Religioni, aut Episcopatu; sed etiam quia hæc vniuersam solum permittit, vt talis habeatur Sanctus, non autem ad hoc credendum obligat: Canonizatio autem plane obligat, vt is pro Sancto habeatur & colatur. Denique nullum est argumentum alicuius momenti, quod contrarium suadeat.

Obijcitur primo, Pontificem in eiusmodi canonizatione, ex informatione & testimonij humanis procedere; quibus absolute falsum subesse posse, nemo negauerit. Respondetur, hanc quidem veluti conditionem præsupponi ad canonizationem; sed quæ tamen proprie ac vltimate eiusmodi humanâ industria ac fide non nititur, sed infallibili assistentia Spiritus Sancti, qua iuxta diuinas promissiones Pontifex in eiusmodi decretis infallibiliter dirigitur; vti etiam in cæteris fidei definitionibus accidit.

Obijcitur secundo, Ecclesiam falli posse in cultu ac veneratione Reliquiarum, ac hostiæ alicuius consecratæ, existimando nimirum esse corpus Sancti, aut hostiam esse consecratam, cum tamen non sit. Respondetur, quod de hostia dicitur, esse impertinens; quia hæc materia non concernit Religionem ac mores totius Ecclesiæ; neque hostiam nisi sub conditionem salutem tacita adoramus. Quod vero ad Reliquias attinet, esto accidere possit nonnunquam in his error, est tamen hic error, non ita perniciosus ex suo genere, tum quia tam vniuersalis esse non solet; tum quia Reliquias non veneramur propter se, sed propter Sanctos, & tanquam Sanctorum pignora; idque etiam sæpe sub tacita conditione. Quo fit, vt si forte pro veris Reliquijs falsæ suppositæ sint, iam animus ad has in indiuiduo colendas non feratur.

Addo denique Ecclesiam vniuersalem neq; in hoc iudicio errare posse, si seruata debita pro-

portione fiat comparatio. Nam vt recte dixit Caietanus loc. cit. *si Ecclesia tota ita definiret (vel crederet) hoc corpus esse S. Francisci, sicut S. Franciscum esse in gloria, credendum esset, sicut in hoc secundo, ita nec in primo errare posse.*

Obijcitur tertio. Et si Pontifex, aut Concilium defunctum aliquem damnent, & vt hæreticum detestentur, non ideo tamen hoc ipso infallibiliter certum est, talem esse damnatum; cum ille in vltimo vitæ articulo resipiscere potuerit: Ergo nec in canonizatione censendum est infallibile Ecclesiæ iudicium. Respondetur, negando consequentiam: nam etiam si Ecclesiæ, secundum prudens iudicium, ac fori externi præsumptionem, aliquem detestetur vt hæreticum, & in hæresi mortuum; nihil tamen idcirco definit in foro Dei, quoad finalem impenitentiam; quid enim refert hoc scire? sed loquitur solum tum de illo statu, in quo ille suum errorem pertinaciter defendit, tum etiam secundum iustam præsumptionem fori externi, vt dictum.

Obijcitur quarto. In Canonizatione Sanctorum, non exprimitur, aut reperitur aliqua manifesta fidei definitio; nec subiungitur anathema &c. Respondetur negando assumptum, quo ad priorem partem. Nam si communis formula Canonizationis recte expendatur, contrarium apparebit. Talis enim ea esse solet: *Ad honorem Omnipotentis & æterni DEI, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ad exaltationem fidei Catholice, & Christianæ Religionis augmentum, auferitate Domini nostri IESU CHRISTI, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum, N. N. in caelesti Hierusalem iam receptum & æternæ gloriæ coronâ donatum, de fratrum nostrorum consilio declaramus, eumque tanquam Sanctum publice & priuatim colendum esse decernimus & definimus.*

Quæ plane est formalis & manifesta definitio; & quidem circa materiam Religionis, quæ vniuersam Ecclesiam concernit; qualis non potest non esse fidei definitio. Et quamuis non addatur anathematis comminatio, addi tamen solet *interminatio diuina indignationis*; quod sufficientissimum iudicium est absolute voluntatis obligandi vniuersam Ecclesiam, ad credendum, & seruandum id, quod à Pontifice decretum & definitum est: præsertim quando etiam in plerisque decretis Conciliorum, vti etiam in ipsius Concilij Tridentini capitibus, vbi fidei veritas doctrinaliter & dogmatice traditur, nulla adijcitur anathematis comminatio.

Obijcitur quinto. Cum de S. Francisco à Gregorio IX. canonizato adhuc nonnulli subdubitarent, & Nicolaus III. nouâ bullâ eius canonizationem confirmaret, in hunc solummodo modum scripsit: *Rogamus & hortamur in Domino, quatenus ab assertione contrarij, aures de cætero penitus auertatis: at si putasset, priorem canonizationem esse definitionem fidei, omnes dubitantes de fidei errore serio reprehendisset.*

Respondetur, verisimile esse, ijs qui dubitabant nondum satis constitisse, an Beatus Franciscus, non ita pridem defunctus, à priori

Pontifice

Pontifice solum beatificatus, an reuera etiam canonizatus esset; aut certe aliunde habuisse causas quasdam dubitandi non plane omnis coloris expertes; quos proinde cum bona fide agere sibi videntur, opus non erat seueriori reprehensione castigare. Præsertim quando etiam nunc fatemur, non esse hæreticum negare, eiusmodi canonizationis decreta infallibilia esse.

298 Obijcitur sexto. Multæ in Ecclesia coluntur tanquam virgines, etiam ex ijs, quæ sæpe in adultiori ætate ex gentilitate ad fidem conuersæ sunt. &c. cum tamen virginitatis vix satis explorata indicia haberi possint; quando sæpe virginitas occultissimo modo amittitur: Ergo non est de fide, eas esse virgines; ac proinde nec esse Sanctas.

Respondeo in his distinguendum videri. Quædam enim ex his canonizantur, aut pro Sanctis habentur, non proprie ac formaliter sub titulo Virginitatis; etsi cum pro talibus iure habeantur, officium Virginitatis de ijs recitari soleat; sed ratione ac sub titulo Martyrij, aut vitæ alioquin sancte tractatæ: & de ijs non existimo aut ab Ecclesia definiri, aut fide diuina credendum esse, eas Virgines esse, loquendo scilicet de Virginitate strictè, prout omnem voluntariam pollutionem excludit: cum tamen interim nihilominus ex fide certum sit, eas vere Sanctas ac Beatas esse, ex eo scilicet titulo, ob quem proprie ac directe canonizata fuerunt.

299 De quibusdam vero nonnunquam speciatim & expresse in ipsa canonizatione declaratur & definitur, non solum esse Sanctas, sed etiam esse Virgines, vt in canonizatione S. Catharinæ Senensis à Pio II. peracta accidit; & tunc vtrumque pariter fide diuina credendum est; quando etiam specialibus miraculis Virginitas alicuius contestata fieri potest; quæ in eiusmodi casu intercessisse, non est dubitandum.

DVBIVM VIII.

Quenam, & quanta sit auctoritas Conciliorum; & vtrum Concilium generale sit supra Pontificem.

Ad S. Thomæ 2. 2. q. 1. a. 9. & 10.

300 **D**istinguendæ sunt in præsentia plures quæstiones. Primo quæritur, vtrum Concilia per se habeant auctoritatem infallibilem, etiam non accedente approbatione Summi Pontificis. Et supposita distinctione inter Concilia particularia, quæ ex Prælatibus vel Pastoribus vnus solum vel Diocesis, vel Prouinciæ congregantur; & inter Concilia generalia, quæ ex Episcopis & Prælatibus totius Ecclesiæ congregantur; qualia imprimis celebra & sancta habentur quatuor illa antiquissima, Nicænum I. sub Siluestro contra Arium, Constantinopolitanum I. sub Damaso contra Macedonium, Ephesinum sub Cælestino contra Nestorium, Chalcedonense sub Leone contra Eutychen:

301 Certum est primo, Concilia particularia per se non habere infallibilem auctoritatem; quia nulla de his extat promissio infallibilitatis: habere tamen, quando confirmantur à Pontifice, iuxta dicta dub. 6. & 7. de infallibilitate Pontificis. Quia ratione Concilia Carthaginensia, Ancyrantum, Neocæsariense, Gangrense, Sardicense, Africanum, approbata sunt à Leone IV. dist. 20. Canone *Delibellis*. Vt alia taceam, quæ ipso vsu & consensu tacite ab Ecclesia approbata censentur, vt recte notarunt Canus l. 5. locorum c. 5. & Gregorius de Valentia hic q. 1. pun. 7. §. 45.

302 Secundo certum est, Concilia etiam generalia posse errare, adeoque infallibilia non esse, si definiat aliquid, seu dissentientibus Legatis Apostolicæ sedis, seu consentientibus contra instructionem Pontificis; qualis videlicet de rebus definiendis communiter Legatis dare Pontifex solet. Sunt enim eiusmodi Concilia acephala, imo mostrosa, & illegitima, velut corpora à suo capite dissentientia.

303 Tertio satis certum est, Concilia generalia errare non posse si aliquid concorditer definiant, omnibus consentientibus, etiam Legatis Romanæ sedis, habentibus & sequentibus expressam Papæ instructionem. Ita ex comuni docent Bellarminus l. 2. de Concilijs c. 1. 1. alijq; citandi. Ratio est; quia tunc iam hoc ipso sunt aliquo modo approbata à Summo Pontifice.

304 Illud vero dubium est, vtrum eiusmodi Concilia legitime alioqui congregata, hoc est, vel Summi Pontificis auctoritate, vel propria sponte, tempore Schismatis, aut vacante Sede, infallibiliter definiant, quædo vel absentibus Legatis Pontificis definiunt, vel illis quidem consentientibus, sed nullam à Pontifice instructionem specialem circa rem definiendam habentibus; vt in Concilio Tridentino propter varietatem rerum definiendarum, accidit.

305 In qua re omnes illi, qui Concilia generalia euehunt super Pontificem, absolute affirmant, omnia Concilia generalia legitima habere infallibilem auctoritatem; quos paulo post quæsto sequenti referemus. Alij vero quidam, vt Sotus in 4. dist. 20. q. 1. a. 4. Castro l. 1. de iusta hæretic. punit. cap. 6. & Aragonius hic q. 1. a. 10. docent, Concilia generalia infallibiliter definire, saltem quando consentiunt præsentibus Legatis, etiam si nullam instructionem habeant: eamque rem sub opinione sitam esse, sentiunt Canus l. 5. locorum c. 5. Bañes hic a. 10. dub. 3. & Bellarminus loc. cit.

306 Sed nihilominus vniuersim affirmandum est, Concilia etiam generalia, quantumuis legitime congregata, in definiendo errare posse, si decreta ipsa nulla auctoritate Summi Pontificis fulciantur, aut comprobentur; vt fit cum vel in Schismate, vbi de vero Pontifice non constat, seu vacante sede, sine auctoritate Pontificis, & præsentia Legatorum ipsius; vel cum auctoritate quidam Pontificis, ac in præsentia Legatorum ipsius, hinc ipsi in definitionem consentientibus, sed sine speciali instructione Pontificis circa res ipsas definiendas, celebrantur; nec postea speciatim à Summo Pontifice approbantur. Ita docent S.